

Gđa. Stella Kyriakides
Povjerenica za zdravlje i sigurnost hrane

Poštovana gđo. Kyriakides,

europske države članice bave se dosad neviđenim izazovima koji proizlaze iz novog koronavirusa (COVID-19), a zdravstveni se sustavi sada usredotočuju na socijalno distanciranje i izbjegavanje medicinske skrbi koja nije hitna i koja nije povezana s COVID-19 virusom. Nažalost, teškoće koje iz ove pandemije proizlaze, ne snose svi jednako – trudnice, roditelje, babinjače i dojenčadi još uvijek imaju pravo na kompetentnu i dostojanstvenu skrb u vrijeme oko porođaja i nakon njega.

Međunarodna nevladina organizacija "Ljudska prava u porodu" (Human Rights in Childbirth, HRiC) i udruga Roditelji u akciji (Hrvatska) obratile su mi se te izrazile zabrinutost zbog negativnih posljedica pandemije na sustave skrbi za trudnice, roditelje i babinjače. U ovo doba zdravstvene krize uvode se promjene u pružanju skrbi u trudnoći i porođaju koje se ne temelje na znanstvenim dokazima, smjernicama SZO ili smjernicama relevantnih europskih stručnih organizacija. Diskutabilno je jesu li te promjene potrebne; u mnogim slučajevima one nisu proporcionalne odgovoru koji je potreban pandemiji koronavirusa. Na primjer, obaviješteni smo da se događa sljedeće:

- službe za skrb trudnica, roditelja, babinjače i dojenčadi nisu prioritet kod je u pitanje adekvatno kadroviranje, te podjele zaštitne opreme za osoblje,
- službe za porođajnu skrb u zajednici i izvan bolnice (uključujući primalje i porod kod kuće) zatvorene su bez upozorenja,
- žene su primorane na neželjene indukcije i zakazane carske rezove bez opstetričkih indikacija,
- žene su odvojene od svoje novorođenčadi
- ženama je uskraćeno pravo na pratnju tijekom porođaja, kao i posjete nakon porođaja.

Svi građani i građanke imaju pravo na najviši mogući standard zdravstvene zaštite tijekom ove krize. Majke i bebe ne bi smjeli biti izuzetak od tog pravila. Zemlje koje su adekvatno odgovorile na potrebe trudnica, roditelja, babinjača i dojenčadi ističu kako su prethodno navedene restrikcije nepotrebne i neproporcionalne razini potrebne sigurnosti i zdravstvenih mjera u svezi sa COVID-19 virusom. Postoji niz primjera dobre prakse u nekim zemljama gdje se, kroz sustavan pristup utemeljen na ljudskim pravima, adekvatne promjene primjenjuju kako bi se zaštitilo pravo na zdravlje prema najvišem mogućem standardu, a ujedno implementirajući mjere za zaštitu medicinskog osoblja i pacijentica. Neke su zemlje osigurale sigurnost svih uključenih kroz adekvatne ljudske resurse i nabavku dovoljnih količina zaštitne opreme, dok su neke zemlje primjerice pretvorile hotele u blizini rodilišta u privremene centre za porode kako bi pružile skrb zdravim ženama bez simptoma i istovremeno zaštitile radnice i radnike sustava porođajne skrbi od izlaganja COVID-19 u bolnicama. To je mjera implementirana kako bi se osigurao pristup sigurnom okruženju za porod, a kako bi se primjerice izbjegli porodi u vozilima hitne pomoći, koji su se događali. Druge zemlje pak i dalje potiču pratnju na porodu, ali uz dodatne provjere zdravstvenog stanja te osobe koja je u pratnji i uz adekvatna ograničenja kretanja unutar bolničkih ustanova. Zdravstveni sustavi ne bi smjeli biti uključeni u postupke štetne za zdravlje trudnica, roditelja, babinjača i dojenčadi.

Koraci koji bi se trebali poduzeti, a odnose se na zaštitu ženskih prava u sustavu skrbi za trudnice, roditelje, babinjače i dojenčad uključuju:

- Osiguravanje **odgovarajućih sredstava za skrb trudnica, roditelja i babinjača, uključujući osoblje i zaštitnu opremu**
- Osiguravanje postojanja **politika i ustanova u svakoj zemlji koje jamče ženama pratnju na porodu**, u skladu s najboljim dokazima SZO i drugih organizacija koje u stvarnom vremenu prate situaciju (npr. Savez europskih perinatalnih i neonatalnih društava i konzorcij Kraljevskih zborova iz Velike Britanije)
- Osiguravanje **da zdravstvene politike tijekom pandemije COVID-19 su temeljene na dokazima i činjenicama**, a ne na strahu
- Primjena, obnavljanje i financiranje **kuća za porode odnosno primaljske odjele i službi za porod kod kuće**, pogotovo u manjim mjestima.

Pozivam vas kao Povjerenicu Europske komisije za zdravlje da poduprete aktivnosti koje osiguravaju temeljno pravo na zdravlje i molimo vas da osigurate da države članice imaju dostupne odgovarajuće resurse za sustave porođiljne skrbi i da se ženska prava poštuju proporcionalnim odgovorom na pandemiju, u skladu s najboljim dokazima i smjernicama, uključujući i one koje je dostavio SZO.

S poštovanjem,

Predrag Fred Matić, MEP

Magdalena Adamowicz, MEP

Alviina Alametsä, MEP

Barry Andrews, MEP

Attila Ara-Kovács, MEP

Clotilde Armand, MEP

Robert Biedroń, MEP

Manuel Bompard, MEP

Biljana Borzan, MEP

Milan Brglez, MEP

Isabel Carvalhais, MEP

Olivier Chastel, MEP

Tudor Ciuhodaru, MEP

Corina Crețu, MEP

Katalin Cseh, MEP

Clare Daly, MEP

Maria De Graça Carvalho, MEP

Petra De Sutter, MEP

Gwendoline Delbos-Corfield, MEP

Klára Dobrev, MEP

Anna Júlia Donáth, MEP

Pascal Durand, MEP

Frances Fitzgerald, MEP

Valter Flego, MEP

Alexis Georgoulis, MEP
Francisco Guerreiro, MEP
José Gusmão, MEP
Svenja Hahn, MEP
Hannes Heide, MEP
Pierrette Herzberger-Fofana, MEP
Romana Jerković, MEP
Irena Joveva, MEP
Fabienne Keller, MEP
Łukasz Kohut, MEP
Alice Kuhnke, MEP
Joachim Kuhs, MEP
Maria Manuel Leitão Marques, MEP
Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, MEP
Marisa Matias, MEP
Karen Melchior, MEP
Tilly Metz, MEP
Alessandra Moretti, MEP
Maria Noichl, MEP
Juozas Olekas, MEP
Grace O'Sullivan, MEP
Kira Marie Peter-Hansen, MEP
Tonino Picula, MEP
Manuel Pizzaro, MEP
Samira Rafaela, MEP
Evelyne Regner, MEP
Terry Reintke, MEP
Eugenia Rodríguez Palop, MEP
Sándor Rónai, MEP
Isabel Santos, MEP
Andreas Schieder, MEP
Sylwia Spurek, MEP
Nicolae Ștefănuță, MEP
Vera Tax, MEP
Irène Tolleret, MEP
István Ujhelyi, MEP
Miguel Urbán Crespo, MEP
Ernest Urtasun, MEP
Mick Wallace, MEP